

عوامل موثر بر شکل گیری مفاهیم دینی و فرهنگی و اجتماعی در کودکان، دوره پیش دبستانی با رویکردی بر هوش کلی

مریم کاظمی چله، گاهی عمران کیانی

کارشناسی آموزش ابتدایی

مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهرکرد

چکیده

تحقیق حاضر برای بررسی چگونگی شکل گیری مفاهیم دینی و فرهنگی و اجتماعی در کودکان و تعیین اثر احتمالی هوش طرح ریزی و انجام شده و نیز رابطه ای که پایگاه هویت با میزان تحصیلات والدین، ترتیب تولد و انتخاب رشته تحصیلی (ریاضی و انسانی) دارد در آن بررسی شده است. نمونه تحقیق شامل ۵۴ دانش آموز دختر و پسر پیش دبستانی در شهرستان لردگان می باشد. روش تحقیق همبستگی است و برای بررسی اثر احتمالی هوش بر پایگاه های هویت، نمرات هوشی ۴ پایگاه هویت (دستیابی، تعلیق، ممانعت و پراکندگی) به روش تفاوت میانگین ها مقایسه شده است. پایگاه هویت به وسیله آزمون گسترش یافته عینی پایگاه هویت و هوش بوسیله آزمون هوشی ماتریس های پیشرونده ریون مورد آزمون قرار گرفته است. نتایج نشان می دهد که بین هوش و پایگاه های هویت پراکندگی و ممانعت در سطح ۰/۵ همبستگی منفی مشاهده می شود و نیز بین پایگاه دستیابی هویت و پراکندگی در سطح ۰/۱ همبستگی منفی مشاهده می شود. همبستگی معناداری بین پایگاه هویت و ترتیب تولد بدست نیامد. با توجه به نتایج می توان گفت که هر چه فرد از لحاظ هوشی در سطح بالاتری باشد احتمالا نمرات پایین تری در دو پایگاه پراکندگی و ممانعت کسب می کند.

کلمات کلیدی: هویت، هوش، پیش دبستانی، ترتیب تولد

مقدمه:

یکی از مسائل عمده که کودکان و نوجوانان با آن رو به رو می شود مساله شکل گیری مفاهیم اجتماعی در کودکان او است و این بدان معناست که او باید به سؤالی نظیر «من کیستم و به کجا می روم؟» پاسخ دهد. جستجوی هویت شخص متضمن این است که شخص تشخیص دهد که برای او چه چیزهایی مهم و چه کارهایی ارزشمند است و نیز متضمن تنظیم معیارهایی است که وی براساس آنها بتواند رفتار خود و دیگران را هدایت و ارزیابی کند. علاوه بر اینها، این جستجو، تکوین احساس خود شکوفایی و شایستگی را نیز دربرمی گیرد. احساس هویت شخصی در نوجوان بتدریج بر پایه همانند سازیهای گوناگون دوران کودکی تکوین می یابد. ارزشها و معیارهای اخلاقی کودکان خردسال تا حدود زیادی همان است که والدین آنها نیز دارند. اصولا احساس عزت نفس در کودکان از نگرش والدینشان نسبت به آنها نشأت می گیرد. با ورود به دنیای وسیع تر دبیرستان، کودکان به صورت فزاینده ای به ارزشهای گروه همسالان خود و همچنین به ارزیابی های معلمان و سایر بزرگسالان بیشتر ارج می نهند. نوجوانان از راه جمع بندی این ارزشها و ارزیابی ها می کوشند تصویر یکپارچه ای از خود بدست آورند، هر اندازه ارزشهایی که از سوی والدین، معلمان و همسالان ابراز می شود همخوانی بیشتری با هم داشته باشند، نسبت پشتکار هویت یابی با ارزشها و نظرهای همسالان و دیگر افراد مهم در زندگی نوجوان متفاوت باشد احتمال پیدایش تعارض در نوجوان فرونی می گیرد و دچار حالتی می شود که سردر گمی نقشی نامیده می شود. در چنین وضعی وی هراز چند گاهی تن به نقش تازه می دهد و به دشواری می تواند با جمع بندی این نقش های متفاوت هویتی واحد برای خود کسب کند. در جامعه ساده ای که در آن الگوهای همانند سازی و نقشهای اجتماعی محدودند.

هویت یابی تا حدودی به آسانی صورت می گیرد. اما در جامعه ای به پیچیدگی جامعه ما که به سرعت رو به تغییر است، هویت یابی برای بسیاری از نوجوانان کاری است دشوار و طولانی. در چنین جامعه ای برای اینکه نوجوان بداند که چگونه رفتار